

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Nasledki vojne.

Vojna, ki jo je ob izbruhu vojnih zapletljajev med Abesinijo in Italijo imenoval zunanji minister Zedinjenih držav Severne Amerike g. Hull »okruten in krvav instrument«, je že začela kazati svoje posledice na gospodarskem, odnosno finanč. področju. Najprej se je pokazal zanimiv pokret v vrstah mednarodnega velekapitala, in sicer v dvojni smeri. Prva je: zavarovanje kapitala, druga pa: dobičkanosno izkoriščanje sedanjega položaja.

Kar se tiče prve težnje, je značilno dejstvo odliv zlata iz Evrope v Ameriko. Od 10. septembra do 10. oktobra — torej tekom enega meseca — je odteklo iz Evrope v Ameriko 70 milijonov funtov zlata. Od teh odpade 19 milijonov na Anglijo, 34 na Francijo, 17 na Nizozemsko. Mednarodni bogataši smatrajo, kakor iz tega dejstva sledi, Evropo za prenemiren teren, da bi ji zaupali usodo svojih zlatih milijonov. Amerika igra na piščalko miru in takšni zvoki imajo veliko privlačnejšo silo za tiste, ki bi radi oskrbeli svojim milijonom največjo varnost.

Mednarodni velekapital pa je tudi takoj izrabil ugoden položaj, da čim bolj dobičkanosno placira svoje milijone. Za vojskovanje je treba, kakor je rekel stari avstrijski general Montekukuli, denarja, denarja, denarja. Brez njega ni ne kanonov, ne tankov, ne letal, ne streliva, ne hrane in vsega, kar je vojakom potrebno. Za vojno industrijo je nastopil čas obilne žetve, žanje namreč dobičke. In da bi sigurnejše prišla do izkupička (Abesinija ima bore malo suhega denarja), je stopila v zvezo z ono kapitalistično skupino, ki je sklenila z Abesinijo 20. avgusta 1935 pogodbo za izkoriščanje petrolejskih vrelcev. Ena največjih oboroževalnih industrijskih družb na svetu, tvrdka Vickers Armstrong, pošilja sedaj v Abesinijo kano- ne, tanke, strojnice, metalce min, puške itd., plačilo za to pa bo dobila iz izkoriščanja petrolejskih vrelcev in zlatih rudnikov.

Velekapital je torej takoj zavzel svoje stališče napram vojni, čim se je začela. Evropske države pa še vedno razmišljajo o gospodarskih sankcijah (kazenskih odredbah) zoper Italijo. Največjo nepopustljivost v tem oziru kaže Anglija. Francija posreduje med Italijo in Zvezo narodov, katera je z glasovi 51 držav Italijo proglasila kot začetnico vojne, ki se zoper njo naj nastopa s sankcijami. Izvedbe teh sankcij se ne bodo udeležile vse države. Države izven ženevske Zveze niso k tem sankci-

jam zavezane. Nemčija bo ostala nevtralna ter bo trgovala, s komerkoli hoče. Japonska trguje z Abesinijo v obsegu, ki mesečno narašča. Avstrija in Madžarska sta v Ženevi izjavili, da se sankcij zoper Italijo ne udeležita; zato pa v tem večji meri uvažata svoje blago v Italijo. Naša država, kakor tudi Rumunija pa zahtevata odškodnino za upadek trgovine z Italijo, ako se bosta morali pridružiti izvedbi sankcij zoper to državo.

Kar se Italije same tiče, pomenja vojna z Abesinijo ogromno obremenitev njenih financ in velikanske zahteve na njeno gospodarstvo. Kako bo to ogrom-

no breme prenesla, ali bodo njene finance vzdržale in kako dolgo, to je njena stvar. Italijanska vlada izjavlja, da so njene finance dovolj močne ter da se sankcij ne boji. Vendar pa je že izdala celo vrsto ukrepov o uporabi mesa, papirja, elektrike in premoga. Kart za živežne potrebe zazdaj še ne misli vpeljati, ker se zanaša na disciplino italijanskega naroda. V naglici nakupuje Italija velike količine blaga v raznih evropskih državah, zlasti v Nemčiji, Belgiji, Nizozemski in Švici. Velike količine mesa prihajajo iz Južne Amerike: iz Brazilije in Argentine. Tako cvete nekaterim kupčija ter rodi lepe dobičke, ko gromijo topovi ter se na bojiščih preliva človeška kri.

V NAŠI DRŽAVI.

Knez namestnik Pavle se je vrnil dne 3. novembra po daljšem bivanju v Londonu nazaj v Belgrad.

Narodna skupščina se bo sestala k ednemu jesenskem zasedanju najbrž 7. novembra.

Državna pomoč glede prehrane pasivnim krajem. Zadnjič smo poročali, da je odobrila vlada kredit 8 milijonov za nakup prehrane onim krajem, ki so letos trpeli vsled suše. K prvotnim 8 milijonom je dodjal ministrski svet še nadaljnjih 12 milijonov. Slovenija dobi na posredovanje ministrov dr. A. Korošca in dr. Kreka 500.000 Din za siromašno kmečko prebivalstvo v Beli in Suhi Krajini.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Ljudsko glasovanje na Grškem. Ponovno smo že pisali, da se bo vršilo v Grčiji 3. novembra ljudsko glasovanje za monarhijo ali republiko. Ta odločilni dan je bil res zadnja nedeljo. Za kralja Jurija II. je bilo oddanih nad 90 odstotkov glasov.

Podaljšanje regentstva. Po končanem plebiscitu je podaljšala vlada regentstvo ali pravico do vrhovne vlade generalu Kondilisu, dokler se ne vrne iz inozemstva kralj Jurij II.

Nov denar bodo izdali na Grškem. Po končanem plebiscitu, ki je izpadel za kralja, bodo zamenjali dosedanji denar z republikanskimi znaki z novim, ki bo imel na eni strani napis »Kraljevina Grčija«, na drugi pa podoba kralja Jurija II.

Gospodarski pritiski na Italijo sledijo eden za drugim. Dne 30. oktobra so

stopile v veljavo gospodarske kazenske odredbe ali sankcije štev. 2. Te sankcije prepovedujejo italijanski vladi in italijanskim podjetjem kredite. Tudi vsa pogajanja glede kreditov se morajo prekiniti. Tem sankcijam se je pridružila tudi Jugoslavija. V očigled gospodarskim prilikam je sklical Mussolini vrhovne voditelje italijanskega gospodarstva in je razpravljal z njimi o resnosti položaja. Na konferenci je bilo sklenjeno, da ne bo v preskrbi z moko in kruhom nobenih sprememb, ker je bila letošnja letina zadostna. Skrčili bodo uporabo mesa, da znižajo uvoz živine iz inozemstva. Od 5. novembra naprej bodo za dobo 6 mesecev vsak torek zaprte vse mesnice, ob sredah pa ne bodo smeli prodajati ovčjega, govejega in svinjskega mesa. Po hotelih in krčmah bo gostilnam na razpolago samo eno meso. Vlada bo uvedla najstrožje ukrepe za omejitev izdatkov v javnih uradih. Italija namerava prekiniti trgovinske odnose z vsemi državami, ki bodo izvajale sankcije.

Kako so volili Švicarji v nacionalni svet ali parlament? Po novih parlamentarnih volitvah v Švici je izid naslednji: socialni demokrati 60 poslancev (prej 50), svobodomisleci 48 (52), katoliški konservativci 6 (6), Dutweilerjeva stranka 7 (0), nacionalna unija 1 (0), socialni politiki 3 (2), zastopniki vezilcev 1 (0), evangelj. ljudska stranka 1 (1), nacionalna fronta 1 (1), komunisti 2 (2).

Na španskem imajo novo vlado. Na visokih mestih na Španskem so ugotovili korupcijske zadeve v velikem obsegu. Radi teh razkritij sta morala iz vlade ministrski predsednik Lerroux in prosvetni minister Rochat. Novo vlado je sestavil dosedanji finančni minister.

Kitajski ministrski predsednik smrtna žrtev atentata. Kitajski ministrski predsednik in zunanji minister Čing Veja je podlegel strelom napadalca. Strelji so bili oddani v trenutku, ko so slikali na kongresu fotografi g. predsednika. Pogledi vseh navzočih so bili uprti v ministrski zbor in to priliko je porabil napadalec in oddal na ministrskega predsednika več strellov. Morilec se imenuje Sung-Ning-Sun in je po poklicu časnikarski poročevalec. V prvi zmedji je pobegnil, vendar je policija pozneje prišla njega in še dva pomagača. Atentat je bil dobro pripravljen in je delo prenapetih kitajskih nacionalistov, ki so mnenja, da je bila Čing Vejeva vlada preveč popustljiva napram osvajalnim načrtom Japonske.

Spor s katoliško cerkvijo. Notranje razmere v Nemčiji se zaostrujejo radi preganjanja krščanske vere, zlasti katoliške cerkve. V konkordatu je zajamčena popolna svoboda katoliškim nepolitičnim društvom, prosvetnim in stanovskim. V resnici pa se jim delajo največje ovire, da se jim onemogoči obstoj. Radi teh razmer je papeški nuncij v Berlinu g. Orsenigo obiskal državnega ministra za cerkve dr. Kerria. Sporočil mu je protest katoličanov radi zatiranja katoliških mladinskih in delavskih društev. Kar se tiče razobešanja zastav na cerkvenih poslopjih, je nuncij Orsenigo sporočil, da je dal sv. Oče na osnovi konkordata nemškemu škofom navodilo, da se smejo na cerkvah razobešiti samo cerkvene zastave, ne pa one s kljukastim križem. Dr. Kerri je odgovoril, da ima država sredstva, s katerimi bo katoliško duhovščino prisilila, da skaže kljukastemu križu respekt. Nato je papeški nuncij rekel: »Tudi grožnje ne bodo Vatikana odvrnile od tega, da zahteva, kar določajo pogodbe. Če pa bi oblasti katoliško duhovščino prisilile, da bi ne mogla izpolnjevati duhovniških dolžnosti, bi bila sveta stolica prisiljena, da prekine diplomatsko zvezo z Nemčijo.« — Zanimivo je tudi dejstvo, da so se nemški protestantje zatekli v Rim po pomoč. Poslali so namreč v Rim svoje zastopnike, ki bodo razpravljali s kolegi kardinalov in s pristojnimi kongregacijami o tem, kako bi bilo mogoče, da bi katoličani in verni protestantje organizirali vzajemno obrambo zoper napade na krščanske cerkve od strani narodnosocialističnih oblastnikov v Nemčiji.

Skrinja zaveze v Abesiniji. Abesinci se jako nagibajo k praznoverju. To je svojstvo vseh ver in cerkva, ki niso v življenjski zvezi s pravo Kristusovo vero, to je, z životvornim katolicizmom. Kjer ni pravih od Kristusova izhajajočih in duše z njim spajajočih verskih vrednot, tam iščejo nadomestila v rečeh, ki niso pristne niti versko pomebne, pa se vendar stavijo v prvo vrsto. Tako si Abesinci domišljajo, da imajo v svoji posesti iveri (koškeke) od Nočove bar-

Neredno kroženje krvi,

ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevasje; tako tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje i. t. d. Vse to je v zvezi s krvjo. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo kri in ženejo zdravo kri po telesu.

In če nastopajo motnje, kakor: pomanjkanje teka, nerazpoloženje, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje — potem telo dobro prečistite s priznanim naravnim »PLANINKA« čajem BAHOVEC, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah čezno »PLANINKA« čaj BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— in z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. ph. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12

Reg. S. br. 12.590-20. VII. 32.

ke, ki jih shranjujejo v posebnih skrinjicah ter jih nosijo okoli ob važnih prilikah, kakor n. pr. pred vojaki, kadar odrinejo v boj. Največja dragocnost abesinske (koptske) cerkve pa je tako zvana skrinja zaveze. Ta je bila največje svetišče Stare zaveze, ki je že bilo v Mojzesovem svetem šotoru in pozneje v templju. V njej sta se shranjevali obe tablici z desetimi božjimi zapovedmi, nad njo pa sta klečala 2 zlata keruba. Ko so Babilonci zavzeli in razdejali Jeruzalem, je prerok Jeremija skrinjo zaveze skril v neki votlini gore Nebo (blizu Mrtvega morja). Od takrat je izginila in nikdo je ni več videl. Ko so se Izraelci vrnili iz babilonske sužnosti, so zopet zgradili tempelj, toda v njem ni bilo več skrinje zaveze. Abesinci pa si domišljajo, da imajo to največje svetišče Stare zaveze. Priporočujejo namreč, da jo je neki abesinski kraljič uropal v Jeruzalemu (kjer je, kakor smo razložili, ni več bilo) ter vzel s seboj v Abesinijo, kjer so jo shranili v nekem mestu Abesinije, v Aksumu. Vsako leto se okoli te »skrinje zaveze« vršijo v mesecu decembru procesije ob ogromni udeležbi ljudstva. Ko je bila nevarnost, da Aksum pade v roke Italijanov, so skrinjo zaveze hitro spravili na varno v glavnem mestu Addis Abeba.

Krste v Abesiniji. Zobozdravnica A. Dabbert, ki je 10 let preživela v Abesiniji, poroča v nemškem listu »Medizinische Zeitschrift« mnogotero zanimivost iz te države. Med drugim navaja iz vročih pokrajin ob Rdečem morju naslednje: Strašna vročina zahteva, da se mrlič čimprej spravijo v zemljo, če mogoče, še istega dne, ko umrejo. V nekaterih krajih ni nobene trgovine, ki bi se pečala s prodajo krst. Zato si nekatere firme pomagajo tako, da že vnaprej naročijo krste za svoje nameščenice. Kdor prvič pride v te kraje ob Rdečem morju ter ne pozna razmer in običajev, more doživeti čudne reči. Tako se je zgodilo tajniku neke soline, ki je nedavno prispel iz Evrope. Ko je na novem mestu svoje zaposlitve pregledoval prostore, ki bo v njih imel opraviti, so ga tudi popeljali v skladiščne prostore. Tu je bilo shranjenih tudi nekaj krst. Začuden vpraša novi g. tajnik: »Za koga so te krste?« Črnc, ki ga je vodil, mu mirno odgovori: »To so krste za gospode tajnike.« Ko se je g. tajnik začudil, mu je črnc dobrodušno odgovoril: »Bodite zadovoljni! Tukaj ne dobi vsak krste, ko ga položijo v grob.«

Novi cestni odbori.

Novi cestni odbor v Ptuj. Banovina je razrešila stari cestni odbor v Ptuj in je imenovan novi iz naslednjih osebnosti: Stamberger Janko, posestnik, Središče ob Dravi, za odbornika in I. načelnikovega namestnika; Vršč Ivan, posestnik in predsednik občine Markovci, za odbornika in II. načel. namestnika; za odbornike: Bratušek Franc, dekan, Svetlnje; Breznik Jože, posestnik v Kogu; Budigam Iv., posestnik in poštar, Tunjski vrh; Caf Alojzij, posestnik in predsednik občine Koračice; Irigolič Fric, posestnik in obrtnik, Sodinci; Kaučič Jakob, posestnik in trgovec, Juršinci; Lah Simon, posestnik in predsednik občine Cirkovce; Leskovar Leopold, posestnik, Breg, obč. Majšperg; Munda Martin, poslovodja zadruga, Ormož; Prelog Franc, posestnik, Zagajci, obč. Markovci; Razbornik Ivan, župnik pri Sv. Urbanu; Škamlec Ognjeslav, dekan, Sv. Andraž; Vilčnik Anton, posestnik in gostilničar, Mezgovci; Zupančič Franc, posestnik, Slovenja vas; Bedjanič Andraž, posestnik, Obrež, obč. Središče. Načelnik je po zakonu ptujski župan Ladislav Jerše.

Celjski cestni odbor zgleda po razrešitvi prejšnjih članov takole: Načelnik okrajnega cestnega odbora v Celju je v smislu zakona g. Alojzij Mihelčič, župan v Celju. Za prvega načelnikovega namestnika je imenoval ban Maksa Cukalo, trgovca in župana v St. Jurju ob Taboru, za drugega načelnikovega namestnika Jakoba Sventa, posestnika na Klancu pri Dobrni. Odborniki so: Ivan Kranjc, posestnik na Lopati; Stanko Jelovešek, posestnik v Petrovčah; Anton Holobar, posestnik v Megojnici pri Grižah; Fortunat Končan, župnik v St. Pavlu pri Preboldu; Franc Pečovnik, posestnik pri Sv. Jeronimu pri Vranskem; Ivan Marolt ml., posestnik v Topovljah pri Braslovčah; Franc Košec, posestnik na Ločici pri Polzeli; Ivan Rojnik, posestnik v Spodnjih Grušovljah; Fr. Jezernik, posestnik v Rupah pri Vojniku; Stanko Goligranc, veleposestnik na Goričici v Blagovni; Anton Lashbacher, župnik v Vojniku; Jakob Videnšek, posestnik na Ostrožnem; Fr. Zdolšek, trgovec v St. Jurju ob juž. žel. in Anton Rančigaj, posestnik na Gomilekem. Od prejšnjih članov je ostal v odboru Blaž Prištevšek, vodja tehničnega oddelka na mestnem poglavarstvu v Celju.

Novi cestni odbor v Konjicah. Banska uprava je razrešila dosednji konjiški okrajni odbor ter so v novi cestni odbor imenovani naslednji gg.: Franc Hohnjec, župnik v Čadranu, za odbornika in načelnikovega namestnika; za odbornike pa: dr. Franjo Macarol, odvetnik v Konjicah; Martin Šumer, posestnik in trgovec v Konjicah; Anton Toman, posestnik na Prežigalu; Miha Vehovar, posestnik v I. kenci; Janez Marguč, posestnik v Zbelovem; Alojzij Slvec, posestnik v Strani-